

CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS DRAUDIMO TAISYKLĖS NR. 008

Galioja nuo 2013 06 01

1. Bendrosios sąvokos
2. Draudėjo prašymas sudaryti civilinės atsakomybės draudimo sutartį
3. Draudiminiai įvykiai
4. Nedraudiminiai įvykiai; atvejai, kuriais draudimo išmoka nėra mokama; atvejai, kuriais draudimo apsauga negalioja
5. Civilinės atsakomybės draudimo objektas
6. Civilinės atsakomybės draudimo galiojimas vietos, laiko ir asmenų atžvilgiu; laikinoji draudimo apsauga
7. Civilinės atsakomybės draudimo sumos ir išskaita
8. Civilinės atsakomybės draudimo įmokos apskaičiavimo ir mokėjimo pagrindai; terminai ir pasekmės dėl jų nesilaikymo; mokėjimų valiuta
9. Draudimo rizikos pokyčiai ir jų pasekmės
10. Ikisutartinės draudėjo ir draudiko teisės ir pareigos
11. Bendrosios draudėjo ir draudiko pareigos draudimo sutarties galiojimo metu
12. Draudėjo pareigos draudiminio įvykio atveju
13. Draudėjo pareigų draudiminio įvykio atveju nesilaikymo pasekmės
14. Žalos nustatymo tvarka
15. Civilinės atsakomybės draudimo išmokų rūšys; bylinėjimosi ir kitos išlaidos. Dvigubo draudimo sąlygos
16. Draudimo išmokų mokėjimo tvarka ir terminai
17. Civilinės atsakomybės draudimo sutarties pakeitimas; sutarties nutraukimo prieš terminą pasekmės
18. Draudiko teisių ir pareigų pagal draudimo sutartį perdavimo kitam draudikui ar kitiems draudikams tvarka
19. Ginčų tarp draudėjo ir draudiko sprendimo tvarka

1. BENDROSIOS SĄVOKOS

1.1. **Draudėjas** - asmuo, kuris kreipėsi į draudiką dėl draudimo sutarties sudarymo ar kuriam draudikas pasiūlė sudaryti draudimo sutartį, arba kuris sudarė draudimo sutartį su draudiku. Sąvoka „draudėjas“ apima asmenis, atliekančius darbą darbo sutarties pagrindu arba civilinės sutarties pagrindu, jei jie veikia draudėjo nurodymu ir jo kontroliuojami.

1.2. **Draudikas** - ERGO Insurance SE, veikianti per Lietuvos filialą.

1.3. **Draudimo taisyklės** - draudiko parengtos standartinės draudimo sutarties sąlygos, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis.

1.4. **Draudimo sutartis** - sutartis, kuria draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti draudimo išmoką draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jei įvyksta draudimo sutartyje nustatytas draudiminis įvykis. Draudimo sutartį sudaro šios draudimo taisyklės, prašymas sudaryti draudimo sutartį (jei jis buvo pateiktas), draudimo liudijimas, draudimo sutarties sąlygos, priedai prie draudimo sutarties.

1.5. **Draudimo rizika** - draudimo objektui gresiantis tikėtinas pavojus.

1.6. **Apdrausta rizika** - draudėjo civilinė atsakomybė dėl draudimo liudijime ir/ar draudimo sutarties sąlygose nurodytos draudėjo veiklos ir/ar produkcijos ir/arba dėl kitų draudėjo valdomų objektų, dėl kurių savybių gali atsirikti draudiminiai įvykiai. Įvykiai, kurie nėra tiesiogiai susiję su apdrausta rizika, nelaikomi draudiminiais. Pagal šias taisykles nėra apdraudžiama civilinė atsakomybė dėl profesinės veiklos (pavyzdžiui, advokato, notaro, projektuotojo, gydytojo, programuotojo, buhalterio, turto vertintojo, statybos techninio prižiūrėtojo ir panaši veikla).

1.7. **Draudiminis įvykis** - draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką.

1.8. **Nedraudiminis įvykis** - draudimo sutartyje ir/ar įstatymuose nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas nemoka draudimo išmokos.

1.9. **Draudimo laikotarpis** - laikotarpis, nurodytas draudimo liudijime. Jei draudimo sutartyje nenurodyta kitaip, draudimo laikotarpis yra 12 (dvylika) kalendorinių mėnesių.

1.10. **Retroaktyvi data** - draudimo liudijime nurodyta data, buvusi prieš draudimo laikotarpio pradžios datą. Jei draudimo sutarties šalys susitarė dėl retroaktyvios datos nustatymo, tai reiškia, kad draudiminiu įvykiu yra laikomi taip pat ir draudimo laikotarpiu draudėjo gauti reikalavimai atlyginti žalą, apie kurios atsiradimą draudėjas nežinojo ir negalėjo žinoti, atsiradusių draudimo sutartyje nustatytu laikotarpiu nuo retroaktyvios datos iki draudimo laikotarpio pradžios datos (retroaktyviu draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu). Jei draudimo sutarties šalys nesusitarė kitaip, retroaktyvi data yra draudimo laikotarpio pirmą dieną.

1.11. **Išplėstinis pranešimo terminas** - draudimo liudijime nurodytas terminas dienomis ir/ar mėnesiais po draudimo laikotarpio pabaigos. Jei draudimo sutarties šalys susitarė dėl išplėstinio pranešimo termino nustatymo, tai reiškia, kad draudiminiu įvykiu taip pat laikomi ir reikalavimai atlyginti žalą, pareikšti draudimo sutartyje nustatytu laikotarpiu po draudimo laikotarpio pabaigos datos (išplėstiniu pranešimo terminu), atsiradusių draudimo laikotarpiu ir/ar retroaktyviu draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu, jei jis buvo nustatytas. Tokiu atveju yra privaloma daromi atitinkami įrašai civilinės atsakomybės draudimo liudijime (polise). Draudimo apsaugai išplėstiniu pranešimo terminu yra taikomos visos draudimo sutarties nuostatos, kurios galioja draudimo laikotarpiu, o draudimo sutartyje nustatyta draudimo suma už visus draudiminius įvykius per draudimo laikotarpį reiškia draudimo

sumą visam draudimo sutarties galiojimo laikotarpiui, įskaitant išplėstinį pranešimo terminą.

1.12. **Draudimo liudijimas** – draudiko išduodamas dokumentas, patvirtinantis draudimo sutarties sudarymą.

1.13. **Draudimo suma** – draudimo sutartyje nurodyta pinigų suma arba pinigų suma, kuri apskaičiuojama draudimo sutartyje nustatyta tvarka, kurios neviršydamas draudikas atlygina draudiminio įvykio (draudiminių įvykių) metu patirtus nuostolius. Draudikui išmokėjus draudimo išmoką dėl nuostolių, lygių draudimo sumos daliai, draudiko prievolė lieka galioti iki draudimo sutarties galiojimo laikotarpio pabaigos likusiai draudimo sumos daliai. Draudikui išmokėjus draudimo išmoką (išmokas) dėl nuostolių, lygių draudimo sumai, draudiko prievolės pagal tokią draudimo sutartį pasibaigia.

1.14. **Besąlyginė išskaita** – tai suma, kurią kiekvieno draudiminio įvykio atveju apmoka pats draudėjas ir draudiko atsakomybė kiekvieno draudiminio įvykio atveju lygi nuostolio dydžiui, atėmus besąlyginę išskaitą. Besąlyginė išskaita gali būti išreikšta absoliučiu skaičiumi ir/arba procentais nuo nuostolio dydžio.

1.15. **Žala** – trečiojo asmens materialaus turto sunaikinimas, sugadinimas, arba trečiojo asmens sužalojimas ar jo gyvybės atėmimas ir dėl to patirtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai) bei negautos pajamos, kurias trečiasis asmuo būtų gavęs, jei nebūtų padaryta žala. Įstatymų nustatytais atvejais yra atlyginama ir neturinė žala. Žalos sąvoka neapima žalos dalykinei reputacijai.

1.16. **Nuostoliai** – žalos pinigine išraiška. Sąvoka „nuostoliai“ neapima išlaidų bet kokio produkto, suteiktų paslaugų ar atliktų darbų trūkumų nustatymui, taisymui ar pakeitimui tinkamos kokybės produktu, produkto atšaukimui iš gamybos ir/ar prekybos, palūkanų.

1.17. **Finansinė žala (nuostoliai)** – žala (nuostoliai), nesusijusi su trečiojo asmens materialaus turto sugadinimu ir/ar sunaikinimu bei žala trečiojo asmens sveikatai ir/ar dėl gyvybės atėmimo ir (ar) nekyla kaip trečiojo asmens materialaus turto sugadinimo ir/ar sunaikinimo ir/ar žalos trečiojo asmens sveikatai ar dėl gyvybės atėmimo pasekmė, įskaitant, tačiau neapsiribojant atvejais, kai finansinė žala (nuostoliai) atsiranda dėl bet kokio įrenginio, kitos įrangos pajėgumo, produktyvumo, efektyvumo arba gaminamų produktų (teikiamų paslaugų) kokybės, kiekio, o taip pat dėl negalėjimo naudotis bet kokia įranga ar įrenginiais bei su tuo susijusio pelno netekimo, dėl patento, prekės ženklo ar kitų intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimo, profesinės veiklos vykdymo ir/ar veiklos (veikimo, neveikimo) kaip įmonės valdymo ar kontrolės organas (institucija) ar jo (jos) dalis, dėl pinigų ženklų, vertybinių popierių, čekių, vekselių, mokėjimo bei kreditinių kortelių, kitų skolos bei kredito dokumentų sugadinimo, sunaikinimo ar negalėjimo naudotis.

1.18. **Trečiasis asmuo** – asmuo, nesusijęs draudimo sutartiniais santykiais su draudėju ir draudiku pagal sudarytą draudimo sutartį.

1.19. **Su draudėju susijęs asmuo** – tai juridinis ar fizinis asmuo, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja draudėją ar yra kontroliuojamas draudėjo arba kartu su draudėju yra kontroliuojami trečiosios šalies, o taip pat draudėjo giminaičiai ir šeimos nariai.

Kontrolė – tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai įsigytas arba valdomas įmonės akcijų (pajų ar kitokių kapitalo dalių) paketas, suteikiantis jo savininkams arba valdytojams teisę į daugiau kaip 20 procentų balsų juridinio asmens dalyvių susirinkime, o taip pat teisę skirti (išrinkti) ar atšaukti administracijos vadovą, daugiau negu pusę valdybos arba stebėtojų tarybos narių (juos atitinkančių valdymo organų), faktiškai kontroliuoti susijusio asmens priimamus sprendimus (dėl didesnės negu kitų asmenų akcijų (pajų ar kitokių kapitalo dalių) dalies valdymo, sudarytų sutarčių ar kitų aplinkybių).

1.20. **Jungtinės Amerikos Valstijos** – reiškia Jungtines Amerikos Valstijas, kiekvieną jų valstiją ir kiekvieną Jungtinių Amerikos Valstijų politinį-administracinį padalinį ar bet kurią jo valstiją.

1.21. **Draudimo teritorija** – geografinė teritorija, dėl kurioje atsitikusių draudiminių įvykių galioja draudimo apsauga. Jei draudimo sutarties šalys nesutarė kitaip ir kita draudimo teritorija nėra nurodyta draudimo sutarties sąlygose, draudimo teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija.

1.22. **Terorizmas** – reiškia pavojaus žmogaus gyvybei ar sveikatai, turtui arba infrastruktūros objektams sukėlimą panaudojant arba grasinant panaudoti jėgą (pvz.: sprogdinant, padegant, paskleidžiant radioaktyviąsias, biologines ar chemines kenksmingas medžiagas, preparatus ar mikroorganizmus ir pan.), siekiant politinių, religinių, ideologinių ar etninių tikslų, tame tarpe ir turint tikslą paveikti ar įbauginti vyriausybę ir/ar visuomenę ar jos dalį.

1.23. **Kraujas ir kraujo produktai** – yra kraujo paruošiniai, sera, plazma ir kraujas, kurie gaunami iš žmogaus kraujo ir skirti vartoti (naudoti) medicininiais tikslais.

2. DRAUDĖJO PRAŠYMAS SUDARYTI CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS DRAUDIMO SUTARTĮ

2.1. Draudėjas, norėdamas sudaryti civilinės atsakomybės draudimo sutartį, pateikia draudikui prašymą raštu. Tai reiškia, kad draudėjas užpildo iš draudiko gautą anketos blanką ir pristato jį draudikui. Prašymas sudaryti draudimo sutartį gali būti pateikiamas per atstovą. Esant reikalui, draudikas gali reikalauti dokumentų, patvirtinančių atstovo įgaliojimus.

2.2. Draudėjas privalo išsamiai atsakyti į anketos klausimus. Sudarius draudimo sutartį, raštu pateiktas prašymas laikomas sudėtine draudimo sutarties dalimi. Jeigu po draudimo sutarties sudarymo nustatoma, kad draudėjas suteikė draudikui žinomai melagingą informaciją apie aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos draudimo rizikai įvertinti, tai draudikas turi teisę reikalauti pripažinti draudimo sutartį negaliojančia, išskyrus atvejus, kai aplinkybės, kurias draudėjas nuspėpė, išnyko iki draudiminio įvykio ar neturėjo įtakos draudiminiam įvykiui.

2.3. Prieš sudarant draudimo sutartį, draudėjas privalo raštu ir per protingą terminą atsakyti į raštu pateiktą draudiko papildomą paklausimą dėl žinomos informacijos apie aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos draudiminio įvykio atsitikimo tikimybei ir šio įvykio galimų nuostolių dydžiui (draudimo rizikai), jeigu tos aplinkybės nėra ir neturi būti žinomos draudikui.

2.4. Draudikas, sudarydamas civilinės atsakomybės draudimo sutartį, naudoja teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą standartinę draudimo liudijimo formą. Draudikas, nusprendęs, jog išankstiniai duomenys nėra būtini, gali sudaryti civilinės atsakomybės draudimo sutartį draudėjo žodinio prašymo pagrindu.

2.5. Draudikui pageidaujant, draudėjas prieš sutarties pasirašymą turi sudaryti draudikui sąlygas pačiam įvertinti draudimo riziką. Ši draudėjo pareiga – suteikti draudikui galimybę pačiam įvertinti draudimo riziką – išlieka visą civilinės atsakomybės draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

3. DRAUDIMINIAI ĮVYKIAI

3.1. Jei draudimo sutarties sąlygose nėra nustatyta kitaip, draudiminiu įvykiu šių taisyklių prasme laikomas draudimo laikotarpiu (arba išplėstiniu pranešimo terminu, jei jis nustatomas) draudėjui pareikštas reikalavimas atlyginti žalą, draudimo laikotarpiu (arba retroaktyviu draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu, jei jis nustatomas) padarytą trečiajam asmeniui, kai draudėjas pagal civilinę atsakomybę reguliuojančius įstatymus atsako už padarytą žalą.

3.2. Reikalavimas atlyginti žalą pripažįstamas draudiminiu įvykiu, esant visoms šioms sąlygoms:

3.2.1. reikalavimas atlyginti žalą draudėjui pareikštas draudimo laikotarpiu (arba per išplėstinį pranešimo terminą, jei jis nustatomas);

3.2.2. reikalavimas, pareikštas dėl žalos, kuri trečiajam asmeniui atsirado draudimo laikotarpiu (arba retroaktyviu draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu, jei jis nustatomas);

3.2.3. reikalavimas pareikštas dėl draudimo teritorijoje trečiajam asmeniui padarytos žalos,

3.2.4. reikalavimas atlyginti žalą draudėjui pareikštas rašytinės pretenzijos ir/ar ieškinio forma;

3.2.5. draudėjas pagal galiojančius civilinę atsakomybę reguliuojančius įstatymus atsako už padarytą žalą (nuostolius) trečiajam asmeniui.

3.3. Šių taisyklių 3.1 punktą aiškinamas taip, kad draudimo sutarties galiojimo metu padaryta (atsiradusi) žala traktuojama ne kaip priežastis, o kaip pasekmė.

3.4. Vienu draudiminiu įvykiu laikomi keli reikalavimai atlyginti žalą, kilusią dėl tokios pačios, tęstinės ir/ar pasikartojančios priežasties (pavyzdžiui, tos pačios klaidos projekte, gamyboje ar naudojimosi instrukcijoje). Tas pats galioja, jeigu tretiesiems asmenims žala padaroma arba jie patiria nuostolius dėl tos pačios draudėjo pagamintos ar pateiktos nekokybiškų prekių (produkcijos) siuntos (partijos). Tokio draudiminio įvykio data yra laikoma diena, kai draudėjui buvo raštu pareikštas pirmasis reikalavimas atlyginti žalą.

3.5. Kai draudėjas civilinės atsakomybės draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu plečia savo veiklą, imasi naujos veiklos arba kinta draudėjui priklausančių objektų savybės ar kiekis, dėl šių pakitusių veiksnių atsiradę įvykiai bus laikomi draudiminiais tik tuomet, jeigu bus įvykdyti šių taisyklių 9.2 reikalavimai (žr. 9 skyrių „Draudimo rizikos pokyčiai ir jų pasekmės“).

4. NEDRAUDIMINIAI ĮVYKIAI; ATVEJAI, KURIAIS DRAUDIMO IŠMOKA NĖRA MOKAMA; ATVEJAI, KURIAS DRAUDIMO APSAUGA NEGALIOJA

4.1. Jeigu civilinės atsakomybės draudimo sutarties sąlygos nėra aiškiai nustatyta kitaip, draudiminiais įvykiais nelaikomi tie atvejai, kai:

4.1.1. tretieji asmenys reikalauja atlyginti draudėjo padarytą žalą, remdamiesi sutarčių ar susitarimų nuostatomis, kiek tos nuostatos savo apimtimi viršija galiojančių civilinę atsakomybę reguliuojančių įstatymų reikalavimus;

4.1.2. tretieji asmenys reikalauja atlyginti žalą dėl sutarties neįvykdymo ar netinkamo vykdymo (sutartinė atsakomybė);

4.1.3. tretieji asmenys reikalauja atlyginti žalą, kurios atsiradimo vieta yra ne Lietuvos Respublikos teritorijoje;

4.1.4. reikalavimas pareikštas pagal Jungtinių Amerikos Valstijų ar Kanados teisę ar ja remiantis, ar Jungtinių Amerikos Valstijų ar Kanados teritorijoje, ar teritorijoje, priklausančioje Jungtinių Amerikos Valstijų ar Kanados teisėms jurisdikcijai;

4.1.5. tretieji asmenys reikalauja atlyginti žalą, kurią draudėjas padarė dalyvaudamas arba ruošdamasis dalyvauti (treniruodamasis) arklių, dviračių, motociklų ar automobilių lenktynėse, bokso, imtynių ar kovinių sporto šakų varžybose;

4.1.6. tretieji asmenys reikalauja atlyginti žalą dėl jiems priklausančio turto sugadinimo ar sunaikinimo, jeigu ta žala atsirado dėl ilgalaikio (tęstinio) temperatūros, dujų, garų, dūmų, drėgmės ar kritulių (pvz.: suodžių, dulkių ir pan.) sklaidimo ir jo sukulto poveikio (staigaus ar tęstinio); taip pat jeigu žala atsirado dėl žemės sklypo nusėdimo, žemės nuošliaužų, pastatų arba jų dalių nusėdimo, vandens telkinio potvynių arba dirvožemio svyravimų kalant polių;

4.1.7. tretieji asmenys reikalauja atlyginti žalą dėl oro, vandens, žemės užteršimo ir/ar triukšmo;

4.1.8. tretieji asmenys reikalauja atlyginti žalą dėl jiems priklausančio turto sugadinimo ar sunaikinimo, jeigu ta žala atsirado dėl vibracijos poveikio;

4.1.9. tretieji asmenys pareiškia reikalavimus dėl dirbamai žemei padarytos žalos, kai tą žalą padaro draudėjo žinioje esantys gamieji gyvuliai;

4.1.10. trečiųjų asmenų reikalavimą atlyginti žalą sukėlė bet koks draudėjo poveikis laukiniams gyvūnams;

4.1.11. tretieji asmenys reikalauja atlyginti draudėjo padarytą žalą turtui, kuris draudėjo buvo valdomas nuomos, paskolos, panaudos, pasaugos, kitos sutarties ar kitokio susitarimo pagrindu;

4.1.12. tretieji asmenys reikalauja žalos atlyginimo dėl to, kad draudėjas suniokojo ar sunaikino turtą, kurį buvo įsigijęs neteisėtai arba nesąžiningai;

4.1.13. tretieji asmenys reikalauja atlyginti žalą, padarytą tam jų turtui ir tuo metu, kai draudėjas šį trečiųjų asmenų turtą tiesiogiai naudojo savo įmonės veikloje (pavyzdžiui: valydamas, apdorodamas, remontuodamas, tikrindamas ir panašiais atvejais); nekilnojamojo turto atžvilgiu ši nuostata galioja tik tuomet, kai tas turtas arba jo dalys buvo tiesioginės draudėjo veiklos objektas;

4.1.14. tretieji asmenys reikalauja atlyginti žalą, kurią draudėjas padarė valdydamas, naudodamasis arba disponuodamas visų rūšių geležinkelio transporto priemonėmis, motorinėmis sausumos transporto priemonėmis ir/ar savaeigėmis darbo mašinomis ir/ar visų rūšių vandens ir oro (įskaitant kosminių skrydžių) transporto priemonėmis, o taip pat žalą, padarytą sausumos, vandens ir oro (įskaitant kosminių skrydžių) transporto priemonėms dėl jų pakrovimo ir/ar iškrovimo;

4.1.15. tretieji asmenys reikalauja atlyginti bet kokią žalą, susijusią su radioaktyviu spinduliavimu, elektromagnetiniais laukais, su lazerio arba mazerio naudojimu;

4.1.16. tretieji asmenys reikalauja atlyginti bet kokią žalą, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusią su asbestu, formaldehidu, hormoniniais kontraceptikais, Diethylstilbestrol (DES), PCB, tabaku ir tabako produktais (ypatingai, filtrais), krauju (kaip produktu) ir kraujo produktais;

4.1.17. tretieji asmenys reikalauja atlyginti žalą, atsiradusią dėl veiksmų (veikimo, neveikimo), kurių draudėjas, laikydamasis bent minimalių atsargumo ir dėmesingumo reikalavimų, nebūtų padaręs;

4.1.18. bet kokia žala, nuostoliai ir išlaidos yra tiesiogiai ar netiesiogiai sąlygotos arba susijusios su sekančiais įvykiais, neatsižvelgiant į tai, kad žalos, nuostolių, išlaidų atsiradimui ar jų dydžiui galėjo turėti įtakos kitos priežastys ir aplinkybės:

a) karas, invazija, agresija, priešiški užsienio jėgų veiksmai, karinio pobūdžio veiksmai (nepriklausomai nuo to, ar buvo paskelbtas karas, ar ne), pilietinis karas, maištas, revoliucija, sukilimas, vidaus neramumai, pasiekę sukilimo, karinės arba neteisėtos jėgos panaudojimo mastą, o taip pat streikas, lokautas, valdžios ar valdžios institucijų nurodymai ir/ar veiksmai;

b) bet kokie pobūdžio teroristiniai aktai (terorizmas).

Pagal šią išlygą neatlyginama taip pat žala, nuostoliai arba išlaidos, tiesiogiai ar netiesiogiai sukeltos arba susijusios su reagavimu, kelio užkirtimu ar nuslopinimu a) ir b) papunkčiuose nurodytų veiksmų ir įvykių ar bet koku kitu būdu susiję su šio punkto a) ir b) papunkčiuose nurodytais veiksmais ir/arba įvykiais;

4.1.19. draudėjo veikla yra susijusi su geležinkelio, teatrų, kino įstai-gų, cirko, tribūnų valdymu, naudojimu arba disponavimu, taip pat medžiokle;

4.1.20. draudėjo veikla yra susijusi su sprogstamų medžiagų gamyba, apdorojimu, sandėliavimu, jų vežimu, naudojimu ir prekyba, jeigu tam reikalingas atitinkamas valstybinės valdžios institucijų leidimas;

4.1.21. draudėjui pareiškiamas reikalavimas atlyginti žalą, kurią draudėjas privalo atlyginti dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga pagal darbuotojų saugą reguliuojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus (darbdavio civilinė atsakomybė);

4.1.22. draudėjo civilinė atsakomybė yra susijusi su jūros ar oro uosto, energetikos pramonės objektų (pavyzdžiui, naftos ir/ar dujų gavybos ir/ar perdėbimo objektų, elektros ar šiluminės energijos gamybos ir/ar tiekimo objektų) valdymu, naudojimu, disponavimu ar bet kokia veikla jų teritorijoje;

4.1.23. tretieji asmenys reikalauja atlyginti finansinę žalą (nuostolius);

4.1.24. reikalavimus dėl žalos atlyginimo reiškia su draudėju susiję asmenys;

4.1.25. draudėjo civilinė atsakomybė kyla dėl žalos, kurią sukėlė paslaugų nesuteikimas ar vėlavimas suteikti paslaugas bei produkcijos nepatiekimas ar vėlavimas patiekti;

4.1.26. draudėjo civilinė atsakomybė kyla dėl genetiškai modifikuotų organizmų ar jiems prilygintų gaminių, kurių yra pakeista genetinė informacija (medžiaga), o taip pat dėl ligų sukeliančių organizmų (kaip produkto), kiek tai susiję su jų ligų sukeliančiomis savybėmis;

4.1.27. draudėjo civilinė atsakomybė kyla dėl maisto produktų ir/ar papildų (priedų), kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuotų organizmų, gamybos ir/ar prekybos;

4.1.28. draudėjo civilinė atsakomybė susijusi su žala, padaryta esant apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų;

4.1.29. draudiminis įvykis įvyko dėl to, kad draudėjas per nustatytą laikotarpį nepašalina ypač pavojingų aplinkybių, kurias pašalinti teisėtai reikalavo draudikas. Aplinkybė, dėl kurios kilo žala, iš karto laikoma ypač pavojinga;

4.1.30. tretieji asmenys reikalauja atlyginti bet kokią žalą, padarytą programinei įrangai ir/arba duomenims (įskaitant atvejus, kai duomenys yra prarandami, neapsaugojami, nebeatstatomi ar tampa nepasiekiami) bei su tuo susijusio visiško ar dalinio įmonės veiklos nutūkimo, įskaitant dėl to negautas pajamas ir netektą pelną;

4.1.31. tretieji asmenys reikalauja atlyginti bet kokią žalą, susijusią su internetu, įskaitant, tačiau neapsiribojant atvejais, kai interneto, intraneto, eksterneito ir/ar vidinio tinklo pagalba yra vykdomas verslas ar žala atsirado dėl elektroninio pašto ar dokumentų perdavimo elektroniniu keliu;

4.1.32. žala tretiesiems asmenims atsirado dėl draudėjo subrangovo (subrangovų) ir/ar kitų įmonių, su kuriomis draudėjas sudarė sutartis dėl darbų atlikimo, paslaugų suteikimo, produkcijos gamybos ir/ar tiekimo, veiksmų (veikimo, neveikimo).

4.2. Draudimo išmoka nėra mokama, jeigu :

4.2.1. tretieji asmenys pareiškia pretenzijas dėl žalos padarymo tyčia, išskyrus jei tyčiniai veiksmai ar neveikimas yra socialiai vertingi (būtinai gintis, pilietinės pareigos atlikimas ir kt.). Žinojimas, kad tiekama ar gaminama produkcija, teikiamos paslaugos ar atliekami darbai yra su trūkumais arba kenksmingi, yra prilyginamas tyčiai;

4.2.2. kitais Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais.

4.3. Draudimo apsauga negalioja:

4.3.1. draudėjo atsakomybei dėl sutartyse ir/ar teisės aktuose numatytų (nustatytų) baudų, nuobaudų (civilinių, baudžiamųjų ar sutartinių), baudžiamųjų nuostolių (angl. *exemplary ir/ar punitive ir/ar multiplied damages*), netesybų arba kitų panašaus pobūdžio sankcijų;

4.3.2. draudėjo civilinei atsakomybei dėl žalos turtui, su kuriuo draudėjo pagaminti ar patiekti gaminiai yra sujungiami, sumaišomi, užpildomi ar kitaip apdorojami;

4.3.3. draudėjo civilinei atsakomybei, kai reikalavimas pareikštas dėl žalos draudėjo gaminamiems ir/ar pagamintiems arba patiektiems daiktams ir/ar atliekamų darbų objektui ir/ar atliktų darbų rezultatui ir/ar dėl draudėjo darbų trūkumų ištaisymo ir su tuo susijusių nuostolių;

4.3.4. kai reikalavimus dėl žalos atlyginimo reiškia vieni kitiems asmenys, kurių civilinė atsakomybė yra apdrausta pagal tą pačią civilinės atsakomybės draudimo sutartį,

4.3.5. kai žala padaroma pačiam draudėjui.

5. CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS DRAUDIMO OBJEKTAS

5.1. Civilinės atsakomybės draudimo objektas yra turiniai interesai, susiję su draudėjo padaryta žala fizinio asmens turtui, fizinio asmens sveikatai ar gyvybei, taip pat žala, padaryta juridiniam asmeniui.

5.2. Atsitikus draudiminiam įvykiui, draudikas, vadovaudamasis draudimo sutartimi, atlygina tretiesiems asmenims padarytą žalą, kurią pagal galiojančius civilinę atsakomybę reglamentuojančius įstatymus turėtų atlyginti draudėjas.

6. CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS DRAUDIMO GALIOJIMAS VIETOS, LAIKO IR ASMENŲ ATŽVILGIU; LAIKINOJI DRAUDIMO APSAUGA

6.1. Civilinės atsakomybės draudimas galioja visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Draudėjui ir draudikui susitarus, draudimo teritorija gali būti išplėsta. Tokiu atveju yra privalomai daromi atitinkami įrašai civilinės atsakomybės draudimo sąlygose.

6.2. Civilinės atsakomybės draudimo sutartis įsigalioja draudėjui sumokėjus visą arba pirmą draudimo įmoką, bet ne anksčiau draudimo liudijime numatytos dienos ir valandos. Jei draudėjas ir draudikas draudimo liudijime numatė vėlesnį draudimo įmokos sumokėjimo terminą nei draudimo laikotarpio pradžią, tai draudimo sutartis įsigalioja nuo draudimo liudijime nurodyto momento, atsižvelgiant į 8.8.2 punkte nustatytas sąlygas.

6.3. Civilinės atsakomybės draudimo sutartis sudaroma laikotarpiui, kuris nurodomas draudimo liudijime.

6.4. Atskirame draudiko rašte gali būti nurodoma, kad draudikas suteikia draudėjui laikinąją draudimo apsaugą, kol nėra baigtas rizikos įvertinimas arba nėra galutinai susitarta dėl draudimo įmokos dydžio. Laikinoji draudimo apsauga pasibaigia nuo to momento, kai draudikas nustato draudimo rizikos laipsnį ir kai šalys susitaria dėl draudimo įmokos dydžio arba nuo momento, nurodyto draudiko rašte. Laikinosios draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu taikomos visos šių taisyklių nuostatos, reglamentuojančios draudėjo ir draudiko statusą bei draudimo apsaugos apimtį. Nesudarius draudimo sutarties, laikina draudimo apsauga yra laikoma negaliojančia nuo pat pirmos jos suteikimo dienos ir draudikas nėra įpareigotas mokėti draudimo išmokų dėl draudiminių įvykių, atsitikusių laikinos draudimo apsaugos laikotarpiu.

6.5. Jeigu civilinės atsakomybės draudimo liudijime, be draudėjo, yra nurodomi ir kiti fiziniai ir/ar juridiniai asmenys, kurių civilinė atsakomybė apdrausta pagal tą pačią civilinės atsakomybės draudimo sutartį, tai visos nuostatos, kuriose yra minimas draudėjas, atitinkamai taikomos ir tiems asmenims.

6.6. Draudimo sutartyje numatytais teisėmis naudojasi vien tik tai draudėjas. Draudėjas ir asmenys, kurių civilinė atsakomybė apdrausta pagal tą pačią civilinės atsakomybės draudimo sutartį, privalo vykdyti draudimo sutartimi nustatytas pareigas ir yra atsakingi draudikui už tinkamą pareigų vykdymą.

7. CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS DRAUDIMO SUMOS IR IŠSKAITA

7.1. Civilinės atsakomybės draudimo suma yra nustatoma draudimo sutarties šalių susitarimu ir nurodoma draudimo sutartyje.

7.2. Jeigu civilinės atsakomybės draudimo sutarties sąlygose nenurodomos kitos draudimo sumos, tai žalos fizinio asmens sveikatai (išskyrus atvejus, kai draudėjo civilinė atsakomybė kyla dėl trečiųjų asmenų užkrėtimo (užsikrėtimo) liga) ir/ar dėl gyvybės atėmimo bei žalos turtui atveju bendra draudimo suma vienam draudiminiam įvykiui ir už visus draudiminius įvykius per draudimo laikotarpį yra 500.000,- Litų. Jei civilinės atsakomybės draudimo liudijime (polise) nenurodoma kita suma, tai sublimitas draudimo sumoje draudėjo civilinės atsakomybės dėl trečiųjų asmenų užkrėtimo (užsikrėtimo) liga atveju yra 500,- litų, o sublimitas draudimo sumoje neturtinės žalos atveju yra 10% draudimo sumos, nustatytos vienam draudiminiam įvykiui.

7.3. Draudimo sumos dydžiu yra ribojama didžiausia draudimo išmoka dėl tam tikros žalos rūšies kiekvieno draudiminio įvykio atveju. Tai reiškia, kad draudikas, atsitikus draudiminiam įvykiui, patenkins pagrįstus ir teisėtus trečiųjų asmenų reikalavimus tokia suma, kuri neviršys konkrečiai žalos rūšiai nustatytos draudimo sumos.

7.4. Ta aplinkybė, kad draudimo apsauga pagal civilinės atsakomybės draudimo sutartį galioja dviem ar daugiau asmenų, neturi jokios įtakos draudimo sumos ir draudimo išmokos santykiui, nustatytam šių taisyklių 7.3. punkte.

7.5. Jeigu dėl draudiminio įvykio kyla solidari draudėjo (apdraustojų) ir kitų asmenų prievolė atlyginti žalą, draudikas moka draudimo iš-

moką, proporcingą draudėjo atsakomybės daliai, t.y. tik dėl draudėjui (apdraustajam) tenkančios solidarios prievolės dalies. Solidariosios atsakomybės atveju preziumuojama, kad šią prievolę visi atsakingi asmenys privalo įvykdyti lygiomis dalimis, jeigu teismas nenustato kitaip.

7.6. Draudėjo ir draudiko susitarimu draudimo sutartyje gali būti nustatomas besąlyginės išskaitos dydis.

8. CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS DRAUDIMO ĮMOKOS APSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO PAGRINDAI; TERMINAI IR PASEKMĖS DĖL JŲ NESILAIKYMO; MOKĖJIMŲ VALIUTA

8.1. Civilinės atsakomybės draudimo įmoka gali būti apskaičiuojama šiais pagrindais:

- a) pagal apdraudžiamos įmonės vidutinį darbuotojų skaičių per metus;
- b) pagal metinę apyvartą be PVM;
- c) pagal konkrečių draudimo rizikų apibūdinančius kriterijus (pvz.: viešbučio kambarių bei lovų skaičių, savaeigių darbo mašinų skaičių ar pan.).

8.2. Apskaičiuojant draudimo įmoką pagal 8.1 punktą, ji gali būti ko-reguojama, atsižvelgiant į drausmingumo (nedrausmingumo) kategorijas.

8.3. Drausmingumo ar nedrausmingumo kategorija siejama su draudimo sutartimi. Šių taisyklių prasme drausmingumu yra vadinamas draudiminių įvykių nebuvimas per draudimo metus.

8.4. Yra 5 drausmingumo kategorijos nuo T1 iki T5, 0 kategorija bei 5 nedrausmingumo kategorijos nuo N1 iki N5.

8.5. Draudėjui, pirmą kartą pagal šias taisykles sudarančiam civilinės atsakomybės draudimo sutartį, suteikiama 0 kategorija.

8.6. Draudimo įmokos mokėjimo pagrindas yra draudėjo ir draudiko pasirašyti draudimo liudijimas ir draudimo sutarties sąlygos.

8.7. Draudimo įmoka mokama draudimo įmonei grynaisias pinigais arba naudojantis banko ar pašto paslaugomis.

8.8. Draudimo įmokos mokėjimo tvarka:

8.8.1. Pasirašęs draudimo sutartį, draudėjas privalo sumokėti visą ar pirmą draudimo įmoką iki draudimo sutarties įsigaliojimo dienos (draudimo laikotarpio pradžios). Jeigu draudėjas nesumoka visos ar pirmos draudimo įmokos iki draudimo laikotarpio pradžios, tai draudimo sutartis laikoma neįsigaliojusia nuo jos pasirašymo dienos.

8.8.2. Jei draudimo sutartyje draudėjas su draudiku susitaria dėl vėlesnio draudimo įmokos mokėjimo termino nei draudimo laikotarpio pradžia ir draudėjas neįvykdo savo įsipareigojimo, t.y. nesumoka visos ar pirmos draudimo įmokos iki draudimo liudijime numatyto termino, tai draudimo apsauga pagal tokią draudimo sutartį įsigalioja tik nuo trečios kalendorinės dienos, einančios po tos dienos, kurią draudėjas sumokėjo visą ar pirmą draudimo įmoką, 00 valandų, ir galioja iki draudimo liudijime numatytos draudimo laikotarpio pabaigos. Draudikas neprivalo mokėti draudimo išmokų už draudiminius įvykius, įvykusius nuo draudimo sutartyje numatytos draudimo laikotarpio pradžios iki šio punkte nurodyto draudimo apsaugos įsigaliojimo momento, t.y. trečios kalendorinės dienos, einančios po tos dienos, kurią draudėjas sumokėjo visą ar pirmą draudimo įmoką, 00 valandų.

8.8.3. Draudėjas gali pasirinkti draudimo įmokos mokėjimo būdą - mokėti metinę draudimo įmoką iš karto arba dalimis. Jei pasirenkamas draudimo įmokos mokėjimas dalimis, tai priklausomai nuo mokėjimo būdo draudimo įmokos dalimis gali būti taikomas priedas:

- a) mokant kas pusmetį 3%,
- b) mokant kas ketvirtį 5%.

8.8.4. Jeigu yra sutarta metinę draudimo įmoką mokėti dalimis, tai:

- a) visos kitos po pirmosios draudimo įmokos dalies įmokos dalys yra laikomos atidėtomis draudimo įmokos dalimis, nes jų mokėjimas atidedamas iki sutartyje numatyto mokėjimo termino;

b) draudikas gali nedelsiant pareikalauti sumokėti atidėtas einamųjų draudimo metų draudimo įmokų dalis, jeigu draudėjas laiku nesumoka visos arba dalies atidėtos draudimo įmokos dalies. Tokiu atveju draudikas įgyja teisę vienašališkai išsiųsti draudėjui pranešimą apie draudimo įmokos mokėjimo būdo pakeitimą, kuris tampa privalomu draudėjui.

8.8.5. Draudėjui nesumokėjus atidėtos draudimo įmokos dalies iki įmokų sąskaitoje arba ją atitinkančiame dokumente nurodyto mokėjimo termino, draudikas apie tai privalo pranešti draudėjui raštu, išsiųsdamas pranešimą paštu, nuroydamas, kad per 15 dienų nuo pranešimo gavimo draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos (draudimo įmokos dalies) draudiko prievolės įvykus draudiminiam įvykiui mokėti draudimo išmoką vykdomas bus sustabdytas ir atnaujintas tik rytojaus dieną nuo nulio valandų nulio minučių po tos dienos, kurią draudėjas sumokėjo atidėtą draudimo įmokos dalį. Jeigu draudėjas per tris mėnesius nuo draudimo apsaugos sustabdymo nesumoka draudimo įmokos, tai draudikas turi teisę vienašališkai nutraukti draudimo sutartį, apie tai raštu informuodamas draudėją. Draudikas šiuo atveju turi teisę į iki draudimo sutarties nutraukimo dienos nesumokėtas draudėjo draudimo įmokas, tarp jų ir draudimo įmokas, tenkančias draudimo sutarties sustabdymo laikotarpiui.

8.8.6. Jei draudiminis įvykis įvyksta draudiko prievolės įvykus draudiminiam įvykiui mokėti draudimo išmoką vykdomo sustabdymo (toliau - draudimo apsaugos sustabdymo) metu, tai draudikas neprivalo mokėti draudimo išmokos.

8.8.7. Kitų draudimo metų draudimo įmoka, atnaujinus civilinės atsakomybės draudimo sutartį, turi būti sumokėta ne vėliau kaip iki naujų draudimo metų pirmo mėnesio pirmos dienos pagal draudiko surašytą oficialų dokumentą - įmokų sąskaitą arba kitą jį atitinkantį dokumentą, jei draudimo sutarties sąlygose nėra nurodyta kitaip.

8.9. Visi mokėjimai pagal civilinės atsakomybės draudimo sutartį yra atliekami Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta - litais. Mokėjimai kitokia valiuta yra įmanomi, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos teisės norminiams aktams.

9. DRAUDIMO RIZIKOS POKYČIAI IR JŲ PASEKMĖS

9.1. Draudimo rizikos padidėjimu vadinami tie atvejai, kai padidėja skaitmeninė išraiška kriterijų, galinčių būti draudimo įmokos apskaičiavimo pagrindu (pavyzdžiui, kai padidėja vidutinis apdraustos įmonės darbuotojų skaičius, metinė apyvarta be PVM ar savaeigių darbo mašinų skaičius). Padidėjimu vadinami ir tie atvejai, kai draudėjo gyvenime arba veikloje atsiranda nauja draudimo rizika.

9.2. Iš esmės pasikeitus draudimo sutartyje numatytiems aplinkybėms, dėl kurių padidėja arba gali padidėti draudimo rizika, draudėjas privalo tuoj pat, kai tik sužinojo apie draudimo rizikos pasikeitimus, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo sužinojimo dienos, pranešti apie tai draudikui. Draudikas, kuriam buvo pranešta apie draudimo rizikos padidėjimą, turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba padidinti draudimo įmoką (premiją). Jeigu draudėjas tokiu atveju nesutinka pakeisti draudimo sutarties sąlygų ar mokėti didesnės draudimo įmokos (premijos), draudikas turi teisę kreiptis į teismą dėl draudimo sutarties nutraukimo ar pakeitimo iš esmės pasikeitus aplinkybėms. Jeigu draudėjas nepraneša apie draudimo rizikos padidėjimą per nustatytus terminus, draudikas turi teisę reikalauti nutraukti sutartį ir atlyginti nuostolius tiek, kiek jų nepadengia gautos draudimo įmokos (premija). Tačiau draudikas neturi teisės reikalauti nutraukti draudimo sutartį, jeigu išnyko aplinkybės, galėjusios sukelti draudimo rizikos padidėjimą.

9.3. Draudiminiams įvykiams, atsiradusiems dėl padidėjusios draudimo rizikos, galioja 7.2. nurodytos draudimo sumos, jeigu civilinės atsakomybės draudimo sutarties sąlygose padidėjusiai draudimo rizikai nenurodomos kitos sumos.

9.4. Išnykus apdraustai rizikai, draudėjas atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo įmokas už tą riziką nuo jos išnykimo dienos. Apie apdraustos rizikos išnykimą draudėjas privalo per vieną mėnesį informuoti draudiką. Šiuo atveju draudėjui grąžinama draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laiką.

9.5. Jeigu draudimo sutarties galiojimo metu iš esmės pasikeičia draudimo sutartyje nustatytos aplinkybės, dėl kurių sumažėja ar gali sumažėti draudimo rizika, draudėjas dėl draudimo rizikos sumažėjimo turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba sumažinti draudimo įmoką (premiją). Jeigu draudikas tokiu atveju nesutinka pakeisti draudimo sutarties sąlygų arba sumažinti draudimo įmokos (premijos), draudėjas turi teisę kreiptis į teismą dėl draudimo sutarties nutraukimo ar pakeitimo iš esmės pasikeitus aplinkybėms.

10. IKISUTARTINĖS DRAUDĖJO IR DRAUDIKO TEISĖS BEI PAREIGOS

10.1. Draudikas turi teisę reikalauti iš asmens, ketinančio sudaryti draudimo sutartį, pateikti reikalingą informaciją apie pageidaujimą apdrausti riziką, draudimo galiojimo ribas, draudimo sumas, pageidaujimą draudimo apimtį ir kitas aplinkybes, galinčias turėti įtakos draudimo rizikos įvertinimui.

10.2. Draudikas privalo suteikti draudėjui informaciją apie draudiko pavadinimą, draudiko įmonės rūšį, adresą, draudiko padalinio ar draudiko atstovo adresą (jei draudimo sutartis sudaroma ne draudiko buveinėje), iš draudimo sutarties kylančių ir su ja susijusių ginčų sprendimo tvarką, draudiko elgesį, kai draudėjas pažeidžia draudimo sutarties sąlygas, galimus draudimo rizikos padidėjimo atvejus, draudimo sutarčiai taikomą teisę, draudimo sutarties nutraukimo sąlygas ir būdus, nedraudiminiuosius įvykius ir kitus atvejus, kai draudikas turi teisę atsisakyti mokėti arba sumažinti draudimo išmoką, o taip pat sudaryti sąlygas viešai susipažinti su Civilinės atsakomybės draudimo taisyklėmis ir įteikti Civilinės atsakomybės draudimo taisyklių kopiją.

11. BENDROSIOS DRAUDĖJO IR DRAUDIKO PAREIGOS DRAUDIMO SUTARTIES GALIOJIMO METU

11.1. Draudėjas privalo:

- laiku mokėti draudimo įmokas;
- laikytis teisinių normų, žinybinių, sutartų ir kitų protingų saugumo priemonių.

11.2. Draudikas privalo:

- atsitikus draudiminiam įvykiui, mokėti draudimo išmokas;
- draudėjui raštu pareikalavus, išduoti draudimo liudijimo dublikatą ar kitų draudimo sutarties sudarymą patvirtinančių dokumentų kopijas;
- neskelbti apie draudėją ar kitus asmenis informacijos, gautos vykdant draudimo sutartį, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais;
- sumažėjus draudimo rizikai, pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba sumažinti draudimo įmoką (premiją).

12. DRAUDĖJO PAREIGOS DRAUDIMINIO ĮVYKIO ATVEJU

12.1. Apie kiekvieną žalą trečiajam asmeniui padarymo faktą bei apie kiekvieną draudiminį įvykį draudėjas nedelsiant (per 24 val.) žodžiu, o papildomai per 7 kalendorines dienas privalo raštu informuoti draudiką. Jeigu tretieji asmenys dėl draudėjo padarytos žalos kreipiasi į teismą, apie tai draudėjas privalo nedelsdamas raštu informuoti draudiką papildomai net ir tuo atveju, kai apie patį žalą padarymo faktą ir/ar draudiminį įvykį jau buvo pranešta.

12.2. Draudėjui sužinojus ar turint žinoti, kad trečiajam asmeniui yra ar gali būti padaryta žala, draudėjas turi imtis jam prieinamų protingų priemonių galimai žalai išvengti ar jai sumažinti ir laikytis draudiko nurodymų, jeigu tokie nurodymai buvo duoti. Būtinai išlaidas, draudėjo turėtas stengiantis išvengti žalos ar ją mažinant arba vykdant draudiko nurodymus, atlygina draudikas, neatsižvelgdamas į tai, kad atitinkamos priemonės nedavė teigiamo rezultato. Tokios išlaidos atlyginamos

neatsižvelgiant į tai, kad išlaidos kartu su žalos dydžiu viršija draudimo sumą. Draudėjas turi padėti draudikui išsiaiškinti draudiminio įvykio aplinkybes, taip pat privalo pateikti išsamius ir teisingus pranešimus apie žalą ir visus faktus, susijusius su draudiminiu įvykiu. Draudėjas turi pateikti draudikui visus dokumentus, kurie, draudiko nuomone, yra reikšmingi tiriant ir vertinant draudiminį įvykį.

12.3. Jeigu tretieji asmenys, reikalaudami atlyginti žalą, pareiškia ieškinį teisme ar perduoda reikalavimą atlyginti žalą nagrinėti trečiųjų teismui (arbitražui), o reikalavimo suma neviršija draudimo sumos dydžio ar viršija ją ne daugiau kaip 10%, tai draudėjas privalo perleisti draudikui bylos vedimą, suteikti įgaliojimus draudiko paskirtam advokatui ir pateikti visus, pastarojo arba draudiko nuomone, reikalingus paaiškinimus. Tuo atveju jei tretieji asmenys, reikalaudami žalos atlyginimo, pareiškia ieškinį teisme ar perduoda reikalavimą atlyginti žalą nagrinėti trečiųjų teismui (arbitražui) ir ieškininio reikalavimo suma 10% ir daugiau viršija civilinės atsakomybės draudimo sumą, draudėjas ir draudikas bendru sutarimu skiria advokatą ir kartu dalyvauja bylos vedime.

12.4. Be aiškaus, raštiško ir išankstinio draudiko sutikimo draudėjas neturi teisės sutarti dėl kitos valstybės nei Lietuva teisės taikymo, o taip pat visiškai ar iš dalies pripažinti arba patenkinti trečiųjų asmenų reikalavimų atlyginti žalą.

12.5. Tais atvejais, kai žalos atlyginimo reikalavimo suma neviršija civilinės atsakomybės draudimo sumos dydžio ar viršija ją ne daugiau kaip 10%, draudėjas privalo draudiko reikalavimu raštu įgalioti pastarąjį daryti draudėjo vardu visus, draudiko nuomone, tikslingus pareiškimus, susijusius su trečiųjų asmenų reikalavimų patenkinimu arba atmetimu. Jei žalos atlyginimo reikalavimo suma viršija civilinės atsakomybės draudimo sumą 10% ir daugiau, draudėjas ir draudikas bendru sutarimu daro pareiškimus, susijusius su reikalavimų patenkinimu arba atmetimu.

13. DRAUDĖJO PAREIGŲ DRAUDIMINIO ĮVYKIO ATVEJU NESILAIKYMO PASEKMĖS

13.1. Jeigu draudėjas raštu nepraneša draudikui apie žalą trečiajam asmeniui padarymo faktą ir apie draudiminį įvykį per 7 (septynias) kalendorines dienas, draudikas turi teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, atsižvelgdamas į tai, ar draudėjas savo pareigos neįvykdė tyčia ar dėl neatsargumo, išskyrus kai įrodoma, kad apie žalą padarymą ir apie draudiminį įvykį draudikas sužinojo laiku arba kai nepranešimas apie žalą padarymą ir draudiminį įvykį neturėjo įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką.

13.2. Jeigu žala atsirado dėl to, kad draudėjas sąmoningai nesinėmė jam prieinamų protingų priemonių šiai žalai išvengti ar sumažinti, draudikas atleidžiamas nuo žalos atlyginimo.

13.3. Jei draudėjas nepadedą draudikui išsiaiškinti draudiminio įvykio aplinkybių, nepateikia išsamių ir teisingų pranešimų apie žalą ir visus faktus, susijusius su draudiminiu įvykiu, o taip pat jei draudėjas be aiškaus išankstinio raštiško draudiko sutikimo visiškai ar iš dalies pripažino arba patenkino trečiųjų asmenų reikalavimus atlyginti žalą, draudikas turi teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, išskyrus atvejus, kai tai neturėjo jokios įtakos draudėjo atsakomybės pagrindo, draudiminio įvykio fakto, žalą padarymo aplinkybių ir žalą dydžio nustatymui.

14. ŽALOS NUSTATYMO TVARKA

14.1. Gavęs raštišką pranešimą apie žalą padarymą ar draudiminį įvykį, draudikas ar jo atstovas nedelsdamas pateikia draudėjui ir / arba trečiajam asmeniui, pareiškusiam reikalavimą dėl žalą atlyginimo, užpildyti atitinkamą pranešimo apie draudiminį įvykį blanką.

14.2. Draudėjas privalo kiek galima išsamiau atsakyti į anketos klausimus ir pateikti anketą draudikui.

14.3. Draudikas, gavęs pradinę informaciją, atlieka draudiminio įvykio tyrimą, kurio metu apklausiami įvykio liudytojai, apžiūrima įvykio vieta, užklausiamos atitinkamos teisėsaugos, teisėtvarkos, tyrimo ir

kitos su draudiminio įvykio tyrimu susijusios institucijos, peržiūrima techninė dokumentacija, susijusi su draudiminiu įvykiu. Draudikas daro nuotraukas ir įvykiui tirti reikšmingų dokumentų fotokopijas.

14.4. Prireikus draudikas užklausia gydymo ir medicininės ekspertizės įstaigas, taip pat organizacijas, kuriose yra sudaromi psichoneurologinės, toksikologinės ar narkologinės įskaitų sąrašai.

14.5. Draudiminiam įvykiui tirti draudikas gali pasitelkti įvairaus profilio ekspertines tarnybas, organizacijas, ekspertus arba nagrinėjamos srities specialistus bei mokslininkus.

15. CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS DRAUDIMO IŠMOKŲ RŪŠYS; BYLINĖJIMOSI IR KITOS IŠLAIDOS. DVIGUBO DRAUDIMO SĄLYGOS

15.1. Pagal trečiųjų asmenų reikalavimų dėl žalos atlyginimo pobūdį yra skiriamos tokios draudimo išmokų rūšys:

- a) išmoka dėl žalos asmeniui (dėl gyvybės atėmimo ar sveikatos sužalojimo bei su tuo susijusios neturtinės žalos);
- b) išmoka dėl žalos turtui (dėl daiktų sugadinimo ir/ar sunaikinimo bei iš to tiesiogiai kylančių negautų pajamų nuostolių).

15.2. Draudimo išmoka kiekvienu konkrečiu draudiminio įvykio atveju yra apskaičiuojama ir jos mokėjimo pagrindas yra nustatomas pagal galiojančius civilinę atsakomybę reguliuojančius įstatymus, tačiau neviršijant draudimo sumos.

15.3. Jeigu dėl draudiminio įvykio kyla solidari draudėjo (apdraustoj) ir kitų asmenų prievolė atlyginti žalą, draudikas moka draudimo išmoką, proporcingą draudėjo atsakomybės daliai, t.y. tik dėl draudėjui (apdraustajam) tenkančios solidarios prievolės dalies. Solidariosios atsakomybės atveju preziumuojama, kad šią prievolę visi atsakingi asmenys privalo įvykdyti lygiomis dalimis, jeigu teismas nenustato kitaip.

15.4. Civilinės atsakomybės draudimo sutarties sąlygose nustatytais atvejais, jei draudiminis įvykis įvyksta dėl draudėjo didelio neatsargumo, draudikas, išmokėjęs draudimo išmoką, turi teisę išreikalauti sumokėtą sumą iš draudėjo.

15.5. Dėl draudiminio įvykio vykstančiame teismo procese, kuriame tretieji asmenys reikalauja draudėjo padarytos žalos atlyginimo, draudėjo vardu ir savo lėšomis dalyvauja draudikas. Jeigu tokiam teismo procese draudiko pageidavimu yra samdomas advokatas, tai šitos išlaidos tenka draudikui. Bylinėjimosi išlaidos (t.y. advokato honoraras, žyminis mokestis ir išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu) yra priskaičiuojamos prie draudimo išmokos ir išskaičiuojamos iš draudimo sumos.

15.6. Draudikas neprivalo atlyginti bylinėjimosi išlaidų ir turi teisę reikalauti grąžinti atlygintas bylinėjimosi išlaidas, jei draudėjas žalą padarė tyčia.

15.7. Jeigu draudėjas arba apdraustasis nesutinka su tuo, kad draudikas pripažintų trečiųjų asmenų reikalavimus pagrįstais, taikingai susitartų su trečiaisiais asmenimis arba patenkintų jų reikalavimus, tai dėl šio nesutikimo atsiradusių papildomų išlaidų (įskaitant palūkanas) draudikas neapmoka.

15.8. Įvykus draudiminiam įvykiui ir nustačius, kad dėl tų pačių rizikų draudėjas yra sudaręs civilinės atsakomybės draudimo sutartis daugiau nei su viena draudimo įmone, draudimo išmoką draudikas moka proporcingai, kad bendra išmoka neviršytų bendro žalos dydžio.

16. DRAUDIMO IŠMOKŲ MOKĖJIMO TVARKA IR TERMINAI

16.1. Atsitikus draudiminiam įvykiui, draudimo išmokos yra mokamos asmenims, kurie pagal galiojančius civilinę atsakomybę reglamentuojančius įstatymus turi teisę reikalauti žalos atlyginimo iš draudėjo.

16.2. Draudimo išmoka šiems nurodytiems asmenims mokama naudojantis banko ar pašto paslaugomis ar kitu draudiko ir nukentėjusiojo asmens sutartu būdu.

16.3. Draudimo išmoka 16.1 nurodytam asmeniui turi būti išmokėta ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) dienų nuo tos dienos, kai draudikas arba kompetentinga valstybės institucija pripažino pareigą mokėti draudimo išmoką ir draudikui buvo pateikti visi draudiminio įvykio faktų bei draudimo išmokos dydį patvirtinantys dokumentai. Šiame punkte nustatytais terminais draudikas neišmokėjęs draudėjui draudimo išmokos moka 3 procentus metinių palūkanų už uždelstą laikotarpį išmokėti draudimo išmoką.

16.4. Atsisakydamas mokėti draudimo išmoką ar ją sumažindamas, draudikas privalo pateikti draudėjui ar nukentėjusiam trečiajam asmeniui išsamų ir motyvuotą paaiškinimą apie tokio sprendimo priežastis. Jei draudimo išmoka nėra išmokėta per 30 (trisdešimt) dienų nuo pranešimo apie draudiminį įvykį, draudikas privalo raštu išsamiai informuoti draudėją apie draudiminio įvykio tyrimo eigą.

16.5. Draudikas neturi teisės:

- a) išmokėti draudimo išmokos ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs draudiminio įvykio buvimu;
- b) atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos.

17. CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS DRAUDIMO SUTARTIES PAKEITIMAS; SUTARTIES NUTRAUKIMO PRIEŠ TERMINĄ PASEKMĖS

17.1. Visi draudimo sutarties pakeitimai atliekami išrašant jos priedus. Pakeitimai įsigalioja nuo priede prie draudimo sutarties nurodytos datos.

17.2. Visi draudikui skirti pranešimai ir paaiškinimai yra išdėstomi raštu ir adresuojami draudiko centrinei būstinei arba siunčiami civilinės atsakomybės draudimo liudijime nurodytu adresu. Tarpininkai nėra įgalioti priimti šiuos pranešimus arba paaiškinimus.

17.3. Draudimo sutartis gali būti nutraukta prieš joje nustatytą jos galiojimo terminą, jeigu po sutarties įsigaliojimo išnyko galimybės įvykti draudiminiam įvykiui. Jei draudimo sutartis nutraukiama šiuo pagrindu, draudikas turi teisę į dalį draudimo įmokos (premijos), kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo terminui.

17.4. Jeigu civilinės atsakomybės draudimo sutartis nutraukiama draudėjo iniciatyva, sumokėta draudikui draudimo įmoka (premija) draudėjui negrąžinama, jei draudimo sutartis nenustato ko kita. Draudiko nuožiūra draudėjui gali būti grąžinama likusio draudimo sutarties galiojimo laiko draudimo įmoka, išskaičius draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas bei pagal tą sutartį išmokėtas sumas. Sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidos sudaro 10% nuo apskaičiuotos metinės draudimo įmokos.

17.5. Jeigu draudimo sutartis nutraukiama draudėjo reikalavimu draudimo įmonei pažeidus draudimo sutarties sąlygas, draudėjui grąžinamos už einamuosius draudimo metus sumokėtos draudimo įmokos.

17.6. Draudėjas laikomas atsakingu už draudimo sutarties pažeidimus ir tais atvejais, kai pareigas, kylančias iš draudimo sutarties vykdymo, pažeidžia asmenys, veikiantys kaip draudėjo atstovai arba draudėjo šeimos nariai.

17.7. Esant aukščiau nurodytiems pagrindams, galima nutraukti visą draudimo sutartį arba tik atskiras jos dalis. Tai turi būti padaryta raštu, pagal galimybes registruotu laišku ir pranešant ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki numatytos draudimo sutarties ar jos dalies nutraukimo datos. Apie draudimo sutarties ar jos dalies nutraukimą nereikalaujama pranešti raštu ir prieš vieną mėnesį iki draudimo sutarties ar jos dalies nutraukimo dienos, kai draudimo sutartis ar jos dalis buvo nutraukta teismine tvarka.

17.8. Civilinės atsakomybės draudimo sutartis gali būti nutraukiama draudiko vienašališkai dėl draudėjo įvykdyto esminio sutarties pažeidimo. Apie sutarties nutraukimą draudikas privalo pranešti draudėjui

prieš 14 dienų iki sutarties nutraukimo dienos. Šiuo atveju draudėjui grąžinama draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laiką.

18. DRAUDIKO TEISIŲ IR PAREIGŲ PAGAL DRAUDIMO SUTARTĮ PERLEIDIMO KITAM DRAUDIKUI AR KITIEMS DRAUDIKAMS TVARKA

18.1. Draudikas, ketinantis perleisti savo teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam ar kitiems draudikams, privalo apie šį ketinimą paskelbti 2 (dviejuose) dienraščiuose, kurie platinami visoje Lietuvos Respublikoje. Po paskelbimo dienraščiuose draudikas apie savo ketinimą prieš du mėnesius asmeniškai raštu privalo informuoti kiekvieną draudėją. Skelbimuose dienraščiuose ir rašytinėje informacijoje draudėjui draudikas privalo nurodyti terminą (ne trumpesnį kaip du mėnesiai), per kurį draudėjas turi teisę pareikšti savo prieštaravimą raštu draudikui dėl ketinimo perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį.

18.2. Pasibaigus 2 mėnesių įspėjimo terminui, draudikas privalo kreiptis į Lietuvos Respublikos Draudimo priežiūros komisiją dėl leidimo perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį išdavimo.

18.3. Draudikas turi teisę perleisti savo teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam ar kitiems draudikams tik gavęs Lietuvos Respublikos Draudimo priežiūros komisijos leidimą.

Lietuvos Respublikos Draudimo priežiūros komisijos leidimas perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį skelbiamas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

18.4. Draudėjas, nesutikdamas su teisių ir pareigų pagal draudimo sutartį perleidimu, turi teisę nutraukti draudimo sutartį per vieną mėnesį nuo teisių ir pareigų perleidimo. Šiuo atveju draudikas turi teisę į dalį draudimo įmokos, kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo terminui (*pro rata temporis*).

19. GINČŲ TARP DRAUDĖJO IR DRAUDIKO SPRENDIMO TVARKA

19.1. Visi nesutarimai, kylantys tarp draudėjo ir draudiko dėl civilinės atsakomybės draudimo sutarties sudarymo, vykdymo ar nutraukimo, sprendžiami tarpusavio susitarimu.

19.2. Draudimo sutarties pagrindu pareikštus draudėjo ieškinius draudikui nagrinėja draudiko centrinės buveinės vietos teismas.

19.3. Draudiko ieškiniai draudėjui gali būti pareiškiama draudėjo centrinės buveinės vietos ar filialo (atstovybės) vietos teismui.

19.4. Draudimo sutarčiai, sudarytai pagal šias draudimo taisykles, yra taikoma Lietuvos Respublikos teisė.

19.5. Reikalavimams, kylantiems iš draudimo sutarties, taikomi Lietuvos Respublikos Civilinio Kodekso nustatyti ieškinio senaties terminai.

Valdybos pirmininkas
Dr. Kęstutis Bagdonavičius

Valdybos narys
Saulius Jokubaitis

